

Ročník padesátý devátý. V Praze, v úterý 28. října 1919. Číslo 254.

NÁRODNÍ LISTY.

Telefon: Redakce 2400, meziměstský 1061. Telefon: Administrace 1062. Tiskárna 5955.

F. SIS:

Dvacátý osmý říjen 1919.

Jásot a radost, kterými vítali jsme loňský dvacátý osmý říjen, ustupuje letos stížlivým dvahám. Nejen u těch, kdož jsou činní aktivně v životě politickém, ale u každého.

To byl náš poslední válečný čin.

Tím činem jako bychom byli vybili svou energii, jako bychom byli ztratili svůj rozmach a svět rozum, jako bychom byli pohřbili svou lásku ke společné věci národní. Do 28. října měli jsme útisky, strasty a strázně, ale ty všechny podporovaly se solidarité Národního výboru a při žádném z památných projevů mezi mnoho manifestačních ani stranických. Společně jsme vydali deklaraci třídařevnu, společně přísahali jsme dne 13. dubna, společně u dvou svátových jsme slavnostní věrnost

Národu československému!

Pozdravujeme Tě o prvním výročí mladé naší svobody, drahý národe československý! Svorným svým souhlasem schválil jsi za těžkých dob válečných, abychom mluvili za Tebe, a přicházíme-li dnes opět promluviti k Tobě, vyslechneš nás bohdá s touže důvěrou, s jakou jsi před půltřetím rokem, v památném květnu roku 1917 s námi souhlasil.

Mluvíme tentokrát jménem spisovatelstva českého i slovenského, po prvé jménem spisovatelstva československého. A jakož jme nyní nejen svým původem, nýbrž i státně národ jediný a nerozlučný, národ československý, tak i české písemnictví

vědomím svých občanských ctností, radostným vykonáváním svých posluších i národních povinností, úctou k minulosti, láskou k přítomnosti a věrností k cílům budoucím!

Buď zdráv a vlen, drahý národe!

V Praze, 28. října 1919.

Rada spisovatelstva československého:

Frant. Drtina. Viktor Dyk. Zdenka Háskova. Jan Herben. Hvezdoslav. Janko Jesenský. Alois Jirásek. Jan Kapras. Ivan Krasko. F. V. Krejčí. Vlastimil Kybal. Jaroslav Kvapil. J. S. Machar. Marie Majerová. Martin Rázus. F. X. Šalda. Antol Sladek. Vavro Šrobár. Frant. Táborský. Josef Thomayer.

tinskú resoluciu prijalo, a sotva by sa boly všetky vrstvy slovenského národa — ako sa to v priebehu niekoľkých nasledujúcich dní stalo — s odušovnením nikdy pred tým neslýchaným ku tejto resolucii — pripojily.

Nech mi je dovolené ukončiť tieto reminiscencie s vyslovením lutosti nad tým fak-

dosť zahraniční politiky, bude se musiti celá vnitřní politický život důkladně změniti. Státy budou mítí (a již mají) u nás své zástupce a my budeme míti je už máme své zástupce zase u nich. V Rakousku zdůvodňuje za naši politiku ve světě Vídeň; dnes odpovídáme si za ni sami. Politika našeho státu, naší vlády, našich stran, našeho tisku z našeho veřejného života vůbec musí vypadati dle toho: a to ve věci i ve způsobech, ba možno říci, že i ve způsobech; zatím svým zvýšeným pomocnosti zůstaňte o svém životě stranickém a o našem tisku. Je nemůže se jakož vzdělání a

Vydání Národních lístů k 1. výročí republiky: osvětluje některé událostí pokojného převratu v roce 1918. O nezastupitelných zásluhách Sokolstva píše Dr. Josef Scheiner (1861 -1932), starosta České obce sokolské a Svazu Slovanského sokolstva

ského převratu.

Dr. Přemysl SÁMAL:

Jak jsme pálili dokumenty!

Nelze ještě se všeho sejmout roušku, co dělo se v „Mafii" během války; nutno v zájmu celku šetřit živoucích osob, s nimiž a po případě proti nimž bylo nutno bojovat.

Nutno se obmezovat na vzpomínky pouze částečné, které nikomu neškodí.

Před svým konečným odjezdem do ciziny zanechal nám president podrobně vypracovaný plán pro organisaci spiknutí — vše bylo promyšleno, na vše pamatováno! K plánu připojen byl seznam krycích jmen současných osob pro obapolnou korespondenci, kdyby snad úřady rakouskými byla zachycena.

Dnes není více ani plánu ani seznamu jmen. Plán bylo nutno zničit pro nahodilou příhodu, o níž zmíním se jindy, seznam osob

Dokumenty byly spáleny! — Dne 12. července 1915 odvezen byl dr. Rašín policií ke dvouletému pobytu ve vězení...

Dr. SCHEINER:

Vojenský převrat v Praze.

I.

V nápadně již nahýbající se stavbě starého Rakouska objevily se důkladné trhliny. Trámy spukřelého krovu počaly se znenáhla uvolňovati, bylo slyšeti již praskot a dunivé rány lámajícího se ústrcií. Tenkráte celý národ, jednomyslný ve své zatvrzelosti, sjednocený palčivou touhou po svržení pout, opíral se o stěny bortící se budovy státní a všemi silami, se žíravým vtipem na rtech a jásavou písní v hrdle tlačil ji v propast, z níž není povstání, ani návratu.

Ej, jaké to byly chvíle veselé, jaká ná-

před. Národní výbor měl co zadržeti rozpálené hlavy od předčasných pokusů k uvarování zbytečného krveprolití a násilností, zatím co poselstvo jeho již spělo do Švýcar k jednání s dohodou o zřízení samostatného československého státu. Fronta jižní i západní se již hroutila a nadcházel šílený ústup statisíců, tísněných ohněm dohodových vojsk — rozčilení v Praze i venku se stupňovalo den co den — když tu náhle došlo dne 28. října ke kapitulaci Rakouska bezpodmínečným přijetím Wilsonových návrhů, jimiž prohlášena i naše samostatnost ve vlastním státu.

V předvečer památného toho dne konali jsme poradu o obsazení Prahy a důležitých bodů, jež měly sloužiti jako základny okupační, ač nikdo z nás ještě netušil, co nastane druhého dne.

Bděl jsem a pracoval do pozdní noci ve své pracovně, když kol 3. hodiny ranní zadrnčel telefon a hlásil se dr. Rašín. „Příteli, zítra to praskne, Rakousko kapitulovalo, učiňte všechny přípravy pro revoluci." Vzal